

Gdynia, dn. 28 lipca 2022 r.

Stanowisko Komisji Nadzwyczajnej do spraw Klimatu Senatu RP
z dnia 28 lipca 2022 roku
w sprawie zalegających materiałów niebezpiecznych na dnie Morza Bałtyckiego

Komisja Nadzwyczajna do spraw Klimatu dostrzega poważne zagrożenia w związku z zaleganiem materiałów niebezpiecznych, które w znacznej części nadal pozostają niezidentyfikowane na dnie Morza Bałtyckiego, w tym przede wszystkim pozostałości substancji chemicznych, amunicji oraz wraków statków zatopionych podczas II wojny światowej. Neutralizacja wspomnianych materiałów niebezpiecznych uznawana jest przez naukowców i ekspertów za priorytetową, gdyż stanowią one zagrożenie o dużej skali dla zachowania naturalnych właściwości środowiska morskiego Morza Bałtyckiego.

Komisja Nadzwyczajna do spraw Klimatu:

- negatywnie ocenia dotychczasowe działania oraz brak kompleksowych działań Rady Ministrów i podległych rządowi organów administracji morskiej i administracji ochrony środowiska mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniom wynikającym z zalegania materiałów niebezpiecznych na dnie Morza Bałtyckiego – potwierdzeniem takiego stanu faktycznego jest informacja o wynikach kontroli przeprowadzonej w tym zakresie przez Najwyższą Izbę Kontroli w latach 2019-2020 oraz wyniki blisko dwuletnich prac Międzyresortowego Zespołu do spraw zagrożeń wynikających z zalegających w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej materiałów niebezpiecznych, powołanego zarządzeniem nr 150 prezesa Rady Ministrów z dnia 25 września 2020 r. (M.P. 2020 r. poz. 887), zmienionym zarządzeniem nr 42 prezesa Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2021 r. (M.P. 2021 r. poz. 406);
- docenia i popiera rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 27 kwietnia 2021 r. w sprawie pozostałości chemicznych w Morzu Bałtyckim w oparciu o petycję nr 1328/2019 i 0406/2020 (2021/2567(RSP)), w której Parlament Europejski wzywa do międzynarodowej współpracy i solidarności w zakresie zintensyfikowania działań przeciwdziałających zagrożeniom chemicznym oraz rezolucje XXVIII, XXIX, XXX i XXXI Konferencji Parlamentarnej Morza Bałtyckiego wzywające państwa do aktywności w związku z zatopionymi materiałami niebezpiecznymi;

- uznaje za konieczne, aby organy administracji rządowej skutecznie i trwale monitorowały substancje niebezpieczne i ich skutki dla ludzi i środowiska zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającą ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej);
- wzywa Radę Ministrów oraz organy administracji morskiej i administracji ochrony środowiska do natychmiastowego wypracowania kompleksowej strategii, wskazania organów odpowiedzialnych i pilnego wdrożenia skutecznych działań mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniom wynikającym z zalegania materiałów niebezpiecznych wraz z przyjętym harmonogramem oraz zabezpieczeniem środków finansowych na realizowanie zadań w tym zakresie.
- wzywa Radę Ministrów do przygotowania projektu ustawy regulującego kompleksowo i priorytetowo kwestie usuwania zagrożeń spowodowanych przez materiały niebezpieczne zatopione w obszarach morskich RP;
- wzywa Radę Ministrów do wdrożenia systemowych rozwiązań wynikających z wniosków sformułowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli w 2020 r. w dokumencie pokontrolnym „Przeciwdziałanie zagrożeniom wynikającym z zalegania materiałów niebezpiecznych na dnie Morza Bałtyckiego”;
- wzywa Radę Ministrów do efektywnej współpracy międzynarodowej, międzyresortowej oraz pomiędzy organami administracji rządowej o właściwych kompetencjach.

Przewodniczący Komisji
Nadzwyczajnej do spraw Klimatu

Stanisław Gawłowski